

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ  
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej  
oficjalnej Służby Polek  
87-110 Toruń, ul. Podmurza 93, tel. 0048 56 65 22 186  
e-mail: [facak@wp.pl](mailto:facak@wp.pl), [www.zawacka.pl](http://www.zawacka.pl)  
NIP 956 76 23 127; REGON 870502736  
KRS 00000 41692  
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244



*E. Forycki*

**Pom. ODR**  
**4 Obv. - Pom.**  
*Gdańsk - Gdynia*  
**†† Stempniewski Antoni**  
**ps. „Żbik” „Werner III”**  
**M: 1586/2522 Pom.**

SPIS ZAWARTOŚCI  
TECZKI

Stempniewski Antoni

T: N. 1586 / 2522 Pom.

O.D. Gdynia-Gdańsk-Pomorz

I./1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 25, 142

III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5. Inne .....

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne : k. 43

VI. Fotografie album, ikonografii, ...

II. Materiały uzupełniające relacje -  
- Stempniewski Antoni:

1. Fomycki Edward, relacja - biografii  
A. St., [w:] Ludzie ODP „Łatoka”,  
Bydgoszcz 1990, kserokop. oryg. k. 25, 1-2



35. STEPNIEWSKI Antoni "Werner III"

urodzony 23 marca 1903 r w m. Oberhausen /Niemcy/  
z ojca Antoniego i matki Józefy z domu Witozak.  
8 klasową szkołę powszechną ukończył w Niemczech.  
Władał doskonale językiem niemieckim. Wraz z rodziną  
przyjechał po wyzwoleniu na stałe do Polski.

Wojskową służbę czynną odbył w 8 Pułku Saperów  
w Toruniu, zwolniony do rezerwy w stopniu kaprała.  
W okresie międzywojennym, pracę podjął na PKP,  
gdzie po przeszkoleniu, pełnił funkcję maszynisty  
parowozów.

Przez DOK VIII w Toruniu został besterminowo  
reklamowany na wypadek wojny z przydziałem jako  
maszynista parowozów do obsługi transportów wojskowych.  
Wiosną 1939 r został oddelegowany do parowozowni  
w m. Kowel.

W czasie napaści Związku Radzieckiego na Polskę,  
dnia 17 września 1939 r dostał się do niewoli i był  
wykorzystywany przez Sowieców również do obsługi  
parowozów.

Na zasadzie porozumienia między Rzeszą Niemiecką  
a Związkiem Radzieckim wrócił do Bydgoszczy, gdzie  
przez miejscowy urząd pracy /Arbeitsamt/ został  
przymuszony do niewolniczej pracy jako robotnik  
w warsztatach kolejowych w Bydgoszczy.

W tym czasie, śladem swoich braci: Kazimierza "Werner I"  
i Stefana "Werner II" "Olsza" działał w Okręgowej Delegaturze  
Rządu na Kraj - na Pomorzu krypto "Zatoka" przyjmując  
kolejny w rodzinie pseudo "Werner III".

W ODR zajmował się wywiadem, w szczególności kolejowym  
przekazując informacje braciom i "Marsowi".

W jego mieszkaniu znajdował się punkt kontaktowy  
i przerzutowy, wykorzystywany do ukrywania zdekonspirowanych  
i zagrożonych aresztowaniem żołnierzy konspiracji.

Teren Pomorza, z uwagi na: skupisko żywołu niemieckiego,

Fomycki E., Ludzie ODR, Zako-  
na, Bydgoszcz 1990

doskonale zorganizowaną administrację ocywilną, dużą koncentrację Wehrmachtu i związków paramilitarnych oraz na wszechwładną i wszędobylską partię NSDAP, stanowił ogromne i permanentne zagrożenie dla wszelkiej działalności przeciw okupantowi.

Poza wywiadem Antoni Stempniewski trudnił się werbunkiem ludzi do ODR oraz organizował i sam stosował skuteczny sabotaż na kolei.

Nie jeden parowóz nie dojechał do celu. Zasilał finansowo i materialnie rodziny, których żywiciela przebywali w więzieniu.

Środki na te cele uzyskiwał ze zbiórek wśród kolegów i znajomych, godnych zaufania. Ponadto spełniał rolę łącznika. Wyróżniał się ofiarnością i odwagą. Działał aż do momentu wkroczenia wojsk sowieckich do Bydgoszczy.

Trudy okupacji do tego stopnia nadwątliły jego siły i zdrowie, że z uwagi na zły stan zdrowia przeszedł na rentę, jako inwalida II kat.

Niebawem zmarł.

Siostra Wanda i brat Stefan, zagrożeni aresztowaniem i poszukiwani przez bydgoskie gestapo ukrywali się do końca okupacji.

Po wojnie brat Stefan był dwukrotnie aresztowany przez bydgoskie UB.

Przebywał kolejno w więzieniach: UB przy ul. Poniatowskiego i przy Włach Jagiellońskich w Bydgoszczy, na Mokotowie w Warszawie, za drugim razem w Koronowie i Grudziądzu.

Natomiast brat Kazimierz "Werner I" aresztowany przez bydgoskie gestapo 4 grudnia 1944 r i wyprowadzony z miasta na dwa dni przed zajęciem Bydgoszczy przez wojska sowieckie, zaginął bez wieści.

ke, Bydgoszcz 1990.

T.M.: 1586/1522 Pom.

092

Stempiewski Antoni  
V. Karty informacyjne  
ks. 4

Pomorze  
ODR 1

STĘPNIEMSKI Antoni ps. „Żbik”, łącznik IV Obwodu Wydziału Bezpieczeństwa ODR - Pomorze.



źródło: Kwerenda "Cichociemni" K

js

ODR 2

STEMPBIEWSKI Antoni ps. "Werner III"  
urodz.

ODR

Br K 221

Wykaz odznaczeń "Jary" - Michała



A

AK Pelee.  
ODR

3

STEMPNIEWSKI ANTONI

Informacja i fotografia odp. Edwarda  
Foryckiego.

A. Zak. 91



Stempniowski Antoni  
p.s. „Żbiki”, „Werner II”

0 2 R 4  
Gdynia  
Gdańsk

Łosowski Obwód 4 (Gdańsk-Gdynia)  
Wydz. Bezpieczeństwa

zob. Chwałowski B., Delegatura  
Daw, du i P mo, Strajm  
Tomonku..., Tomni 2011, s. 309,  
399, passim.

Mk. VII'14

*Stempniowski Antoni*

